nieuws

Leidraad voor stadslandbouw in provincie Antwerpen

nieuws

Waarom zou je het (sier)groen in de stad niet vervangen door eetbaar groen? Volks-, stads- en daktuintjes bewijzen dat het kan. De provincie Antwerpen wil de slaagkansen van allerlei vormen van stadslandbouw vergroten. Op vraag van gedeputeerde Ludwig Caluwé bracht de Universiteit Antwerpen succesvolle strategieën in kaart. Het eindresultaat wordt een leidraad waarmee steden en gemeenten aan de slag kunnen. De provincie wil zelf het goede voorbeeld geven door ruimte voor stadslandbouw te voorzien in de tuin rond het nieuwe provinciehuis.

16 JULI 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:42

Lees meer over:
diversificatie

Waarom zou je het (sier)groen in de stad niet vervangen door eetbaar groen? Volks-, stads- en daktuintjes bewijzen dat het kan. De provincie Antwerpen wil de slaagkansen van allerlei vormen van stadslandbouw vergroten. Op vraag van gedeputeerde Ludwig Caluwé bracht de Universiteit Antwerpen succesvolle strategieën in kaart. Het eindresultaat wordt een leidraad waarmee steden en gemeenten aan de slag kunnen. De provincie wil zelf het goede voorbeeld geven door ruimte voor stadslandbouw te voorzien in de tuin rond het nieuwe provinciehuis.

Een tuintje in de stad waar elke buur zijn eigen groenten kan telen, een stukje groen dat inwoners samen onderhouden of een pluktuin waar je groenten en fruit kan plukken en kopen. Het zijn maar enkele voorbeelden van landbouw in de stad.

Stadslandbouw is geliefd omdat het voor groen in de stad zorgt en mensen samenbrengt. Maar stadslandbouw is veel meer dan dat want het kan voor vers voedsel, gezondere lucht en een betere bodemkwaliteit zorgen. Bovendien moet een grond die door inwoners bewerkt wordt, niet langer door stadsarbeiders onderhouden worden.

De vraag naar groene infrastructuur in de steden is groot, maar de beschikbare ruimte is schaars en staat continu onder druk. De grootste win-win voor de stad en zijn inwoners zit hem dan ook in het multifunctioneel gebruik van de beschikbare ruimte. “Zowel voor grote als kleinere steden en gemeenten is stadslandbouw een zeer interessante manier om sociale, ecologische en economische verhalen samen te brengen”, vindt gedeputeerde voor Landbouw Ludwig Caluwé.

Omdat stadslandbouw vele vormen kent en elke ruimte een andere aanpak vraagt, liet de provincie de Universiteit Antwerpen de kansen voor stadslandbouw in kaart brengen. Thomas Kuyper van het Departement Sociologie en Ontwerpwetenschappen: “Het is belangrijk dat steden en gemeenten eerst goed afbakenen welke invulling ze willen geven aan een bepaalde ruimte. Ligt de klemtoon meer op het economische aspect, dan komt men bij andere vormen van stadslandbouw uit dan wanneer men vooral wil inzetten op het sociale aspect. Anderzijds heeft elke vorm van stadslandbouw direct of indirect een impact op het sociale, ecologische en economische.”

Braakliggende perceeltjes grond kunnen ruimte geven aan groen, voedselproductie, ontspanning, gezondheid, educatie, biodiversiteit en sociale ontmoeting. Recent onderzoek toont aan dat gemeenschapstuinen in de bebouwde omgeving meer CO2 opnemen en beter beschermen tegen overstromingen dan bossen en graslanden rond steden en gemeenten. In het kader van zijn doctoraat zal Kuyper een planningsmodel ontwikkelen. Steden en gemeenten zullen gericht kunnen kiezen voor stadslandbouw op hun maat.
Kuyper identificeerde vijf succesvolle organisatiestrategieën. Om te beginnen differentiatie, namelijk het creëren van een onderscheidend aanbod van bijvoorbeeld streekproducten en vergeten groenten. De tweede strategie diversificatie slaat op het voorzien van andere producten en diensten naast voeding. Denk aan educatie, sociale tewerkstelling, ontspanning, enz. Stadslandbouw kan ook een bijdrage leveren aan de circulaire economie door het gebruikmaken van lokale hulpbronnen zoals groenafval, warmte, arbeidskrachten, onbestemde ruimte, enz.
Zelf kijkt Thomas Kuyper met bijzondere belangstelling naar de vijfde strategie, de zogenaamde ‘commons’. Hier gaat het om het collectief beheren van gedeelde hulpbronnen zoals land, water en voedsel. Stadslandbouw kan nieuwe vormen van samenwerking opzetten en gebruik hoger waarderen dan bezit. De strategie ‘beleving’ slaat op het creëren van meerwaarde door het aanbieden van ervaringen in plaats van producten of diensten. Een nieuwe planningstool zal voor de verschillende types stadslandbouw helpen bij de implementatie van stadslandbouw en de samenwerking met relevante stakeholders.
Met dit onderzoek en de leidraad die eruit voortvloeit, wil de provincie een hand uitsteken naar steden die met stadslandbouw aan de slag gaan. De aanpak zal gelijkenissen vertonen met de steun die plattelandsgemeenten kunnen genieten van de provincie, bijvoorbeeld cofinanciering om zaken in beweging te brengen. Op de verschillende beleidsniveaus zijn diverse vormen van steun denkbaar: stadslandbouwcoaches, ruimte voor stadslandbouw voorzien, faciliterende regelgeving, synergiën realiseren, enz.
De provincie Antwerpen wil ook zelf het goede voorbeeld geven. Rond het nieuwe provinciehuis komt een 23.000 m² grote groene long die publiek toegankelijk zal zijn. “Op termijn bekijken we of een gedeelte van de tuin ter beschikking kan worden gesteld voor lokale stadslandbouwinitiatieven”, aldus Caluwé.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada